

Motion

1975/76: 354

av herrar Börjesson i Falköping och Hörberg om obligatorisk begravningsförsäkring

Ersättning för begravningskostnader ingår som bekant inte i det allmänna försäkringssystemet. Vill man ha sådan försäkring måste den tecknas på frivillig väg. Vi har tidigare påtalat denna brist i det allmänna försäkringssystemet och föreslagit obligatorisk begravningsförsäkring inom ramen för lagen om allmän försäkring. Riksdagen har emellertid inte antagit dessa förslag utan följt respektive utskotts avstyrkande. Socialförsäkringsutskottet har avstyrkt förslagen främst med hänvisning till pensionsförsäkringskommitténs utlåtande i ärendet. Utskottet har senast 1974 erinrat i sitt utlåtande om att begravningshjälp ingår i flera utländska lagstiftningar som ett led i sjukförsäkringen. I vårt land inrymmer den allmänna sjukförsäkringen inte sådan hjälp, men däremot finns bestämmelser om obligatorisk begravningshjälp i yrkesskadeförsäkringen med avseende på dödsfall vid yrkesskada. Dessutom erinrar utskottet om att under 1960-talet tjänstegrupp-livförsäkring för arbetstagare tecknades på en mycket stor del av såväl den enskilda som den offentliga arbetsmarknaden i Sverige. I allmänhet berättigar försäkringen till förmåner som väl täcker begravningskostnader, liksom försäkringen i vissa fall ger särskild begravningshjälp. Till dessa försäkringar kommer frivilliga grupplivförsäkringar omfattande olika kategorier människor. Dessa försäkringar byggs upp med de mest olikartade kollektiv som bas.

Gemensamt för dessa försäkringar är – förutom viss rätt till begravningshjälp – att de i stort sett omfattas av människor i aktiv ålder och att de införts under senaste årtionedet. Det innebär, vilket vi tidigare påpekat, att en betydande grupp människor, speciellt äldre och barn samt ungdom, ändock står utanför det skydd som dessa försäkringar ger.

För många blir begravningskostnaderna i samband med en anhörigs död mycket betungande för dödsboet. Är tillgångarna ringa innebär det att efterlevande dödsbodelägare får vidkännas dessa kostnader om inte socialvärden träder till. Till detta kan läggas att begravningskostnaderna under de senaste åren ökat så kraftigt att det i många fall blir tingsrätterna som vid bouppteckningarnas inlämnande har att fordra att begravningsräkning skall inlämnas samtidigt med den upprättade bouppteckningen. Det finns naturligtvis anledning följa kostnadsutvecklingen på detta område med största uppmärksamhet.

I de fall då medel till begravningshjälp saknas kan ekonomisk hjälp utgå i form av socialhjälp. Från flera synpunkter ter sig denna "hjälp" som synnerligen otillfredsställande. Det blir sociala myndigheter som bestämmer

hur begravningen ombesöks utan större hänsyn tagen till anförvantes önskemål. Det mest stötande är – vilket vi tidigare anført – att en begravning i dessa fall får karaktären av en s. k. fattigbegravning, som i varje fall upplevs som sådan av många.

Vad pensionsförsäkringskommittén anført i det här ärendet kan vi över huvud taget inte anse bärande nog för att avstå från att återkomma med krav på en obligatorisk begravningsförsäkring. Bland annat anser man att begravningshjälpen utgör en relativt obetydlig andel av socialhjälpssamheten räknat såväl i antal hjälptillfällen som i belopp.

Vi kan inte alls dela denna uppfattning. Det är enligt vår mening klart otillfredsställande att ett antal medborgare, kanske de som bäst skulle behöva hjälp, inte omfattas av begravningsförsäkring. Därför måste en sådan enligt vår mening införas för att täcka begravningskostnader till ett belopp av förslagsvis minst 3 000 kr. Och den försäkringen bör ingå i det allmänna försäkringssystemet. De kostnadsskäl som pensionsförsäkringskommittén och socialförsäkringsutskottet i riksdagen anført som motiv för avslagsyrkande finner vi inte vara vägande nog för att avslå förslaget om en obligatorisk begravningsförsäkring av denna storleksordning. Premierna för enskilda medborgare torde bli mycket låga och överkomliga jämfört med kostnaderna för de enskilda försäkringar som nu kan tecknas. Framför allt skulle samhället och enskilda besparas de olägenheter som den nuvarande frivilligheten skapar.

Med stöd av det anförda hemställer vi

att riksdagen i skrivelse till regeringen begär förslag om allmän obligatorisk begravningsförsäkring inom ramen för lagen om allmän försäkring.

Stockholm den 15 januari 1976

BENGT BÖRJESSON (c)

NILS HÖRBERG (fp)

i Falköping

